

Gunar Rajs-Andersen

NEKADAŠNJE DEVOJKE

Staromodne devojke te
Nisu se stidele svojih noga.
Nosile su samo suknjice na falte
I volele samo jednoga.

KUĆA PREKO PUTA

Pored malog teškog mora,
(koje pljuje svetlost i so),
našao sam kosu i kuću...
Našao sam - skoro sve.
Takođe i gracije u vrtu,
Kamene stepenice, luk od jasmína na ulazu.
Čak i sivi novembarski dan
Šumi u njem' zelena akacija.

Od onih sam koji nalaze,
Čas kuću čas dno mora.
Bilo da gubim ili dobijam,
Nalazim nove stvari.
Kuću preko puta,
Vode sam takođe našao,
Te koje sada k večeri
Stoje tako naročito istkane.

Ovaj daleki sused s druge strane
Preda mnom je svaki dan
Od svetla skriven senkom
Možda bez ijednog pokreta na licu.
Šumi kada se «Skinfeltangen»,
Susedno imanje, umotava
U novembarski zalaz sunca;
U zlatnu kožu bezimenosti.

Pored ambisa, i hridi od crvene stene
Nalazi se moja kuća, spartanska
Od kamena još iz *empira*,
Ali ipak tako jasno viktorijanska.
Krmani celim krajem i solidna je
Na tom mestu je još od doba jedrenjaka.
Kuća preko puta,
Pak, nije ni iz jednog doba.

Kuća tamo na «Skinfeltangen»-u
Nevidljiva je celog dana.
Ali ta zgrada od bele tkanine
Koja izranja iz sunčevog zalaza,
Da, paleta belog pliša
Ne od drveta ili opeke
To je pritajena smrt,
Ali s jedrima crvenim kao ruža.

Čak i kišno veče kada se more
Preliva u kosmičkim trudovima,
Stoji svetlo, u svim bojama
Duboko u sumaglici palete,
Da, jer sve što oko zna,
Samo je ruina aveti.
Ali u tami stoji usijani
Sjaj svetiljki i žar vina.

Žute i srebrnaste trake palacaju
Povremeno preko crne vode.
Mesec premešta bele figure
u crno-beloj šahovskoj igri.
Težeći duhovnom miru
Osvojio sam sistem,
Kuću sa hiljadu svetiljki
Sve hrizantema do hrizanteme.

Nadzemaljski bela je svetlost,
Retka u vlažnoj noći,
Čas crvena i zelena, nagoveštaj čarobnog sjaja
Iz podzemnog blaga.
Kuća preko puta jeste kuća sasečenih zraka,
Paleta zdrobljenih harfi,
Plamenih sveća i tragične opijenosti.

Mogu probuditi sve tiho i usamljeno
U mojoj kući uz lojanicu na radnom stolu,
Ali moj blizanac u duši
Traži sjaj, žar, trnce,
Sve što isijava iz te
Kuće preko puta,
Paletu svetala, dah pritajene smrti,
Olupinu broda sa jedrima crvenim poput ruže.

Mogu se nagnuti nad moju Bibliju
I šapnuti: Osvetli mi put i povedi me, Hriste.
Preko puta, pak,
Šapuće Faust u uho Mefistu.
Mogu upaliti svetlo u sali,
Mogu piti vino, napraviti bal...
Kuća s druge strane
Stoji ipak s hiljadu sveća!

Gunar Rajs-Andersen (Gunnar Reiss-Andersen, 1896 - 1964), peva o gnostičkoj Sofiji, Animi, na prvi pogled u romantičarskim suprotnostima (kopno:more, zima: proleće), ali danas ga, po rečima Haralda Bejera, vidimo kao jednog od vesnika modernizma u norveškoj poeziji.

(S norveškog preveo i beleške napisao Predrag Crnković)